

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004381

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-12-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голуб Анна Євгеніївна

2. Anna Holub

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Доктор філософії у галузі права

Дата захисту: 03-01-2026

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Код за ЄДРПОУ: 14163438

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 73

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Код за ЄДРПОУ: 14163438

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Код за ЄДРПОУ: 14163438

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77.15

Тема дисертації:

1. Правове регулювання захисту культурних цінностей під час збройного конфлікту за кримінальним правом України
2. Legal regulation of the protection of cultural values during armed conflict under the criminal law of Ukraine

Реферат:

1. Дисертація є комплексним дослідженням теорії та практики застосування кримінальної відповідальності за протиправні діяння, вчинені проти культурних цінностей під час збройного конфлікту. В роботі досліджено не тільки класифікацію таких протиправних діянь, але і здійснено теоретичний та практичний аналіз базису охорони культурних цінностей під час збройного конфлікту. У роботі здійснене теоретичне дослідження сутності поняття «культурні цінності» та суміжних понять. Для цього бралась до уваги вітчизняна доктрина та законодавство, а також міжнародні-нормативно-правові акти, правові акти зарубіжних країн, зарубіжні наукові джерела. Проаналізовано українські поняття та зарубіжні поняття-відповідники, що використовуються на позначення культурних цінностей. Сформульовано власне визначення поняття «культурні цінності» з метою внесення змін до законодавства про охорону культурних

об'єктів, а також до чинного закону про кримінальну відповідальність задля збільшення обсягу правової охорони таких предметів та відображення ієрархії категорії «культурні цінності» над такими поняттями як «культурна спадщина», «археологічна спадщина», тощо. Доведено, що чинне законодавство України не містить уніфікованого та всеосяжного визначення цих категорій, що створює труднощі у кваліфікації кримінальних правопорушень і веде до розпорошення правозастосовної практики. Тому запропоновано внести зміни до Закону України «Про захист культурної спадщини», а також додати до чинних статей КК України, де предметом посягання є культурні цінності, примітки із вказівкою на вищезазначений закон з метою уніфікації розуміння цього поняття по всьому тексту чинного кримінального закону. Проаналізовано стан дослідження та загалом рівня кримінальної відповідальності за порушення проти культурних цінностей під час збройного конфлікту за законодавством України та іноземних держав, а також за нормативно-правовими актами міжнародного характеру. Виявлено суттєві прогалини у підготовці держави до захисту культурних об'єктів станом на початок повномасштабної агресії, обґрунтовано необхідність прийняття міжвідомчих актів із чіткими алгоритмами обліку, пакування, евакуації та збереження. Закцентовано увагу на тому, що належний облік культурних цінностей є запорукою виведення цих протиправних діянь з переліку латентних, а також ефективного доказування права власності українського народу на вказані об'єкти, що підтверджується розглянутою у роботі судовою практикою іноземних держав. Вперше у вітчизняній літературі сформовано позицію щодо співвідношення понять «трофей війни» та «крадіжка культурних цінностей» на окупованих територіях та в зоні ведення бойових дій. Проаналізовано принцип «воєнної необхідності» й доведено його непридатність як виправдання руйнувань культурних цінностей, натомість обґрунтовано застосування міжнародного принципу «поваги до культурних цінностей». На основі дослідження доктрини *Kriegsraison* (першоджерела поняття «воєнна необхідність») сформульовано власне розуміння цього явища. Висловлено власну позицію, згідно якої слід опиратись на міжнародний принцип «поваги до культурних цінностей», що передбачає зобов'язання утримуватись від шкідливих та руйнівних дій щодо культурно цінних об'єктів (згідно Конвенції 1954 року). Саме на порушенні цього принципу слід ґрунтувати претензійно-правову роботу в цій сфері. Окрім цього виявлено прогалини у застосуванні кримінальної відповідальності за правопорушення проти культурних цінностей в частині відсутності в чинному кримінальному законі статей, що передбачали б відповідальність за цілу низку протиправних діянь проти культурних цінностей. Наведено приклади норм міжнародного права та кримінальних законів інших держав, де правопорушенням проти культурних цінностей присвячені окремі статті та навіть розділи, на відміну від вітчизняного кримінального законодавства.

2. The dissertation is a comprehensive study of the theory and practice of applying criminal liability for unlawful acts committed against cultural values during armed conflict. The work examines not only the classification of such unlawful acts, but also a theoretical and practical analysis of the basis for the protection of cultural values during armed conflict. The work provides a theoretical study of the essence of the concept of «cultural values» and related concepts. For this purpose, domestic doctrine and legislation were taken into account, as well as international regulatory legal acts, legal acts of foreign countries, and foreign scientific sources. Ukrainian concepts and foreign equivalent concepts, which are used to designate cultural values, were compared and analyzed. The author formulated his own definition of the concept of «cultural values» in order to amend the legislation on the protection of cultural objects, as well as the current law on criminal liability in order to increase the scope of legal protection of such objects and reflect the hierarchy of the category of «cultural values» over such concepts as «cultural heritage», «archaeological heritage», etc. It is proved that the current legislation of Ukraine does not contain a unified and comprehensive definition of these categories, which creates difficulties in the qualification of crimes and leads to the dispersion of law enforcement practice. Therefore, it is proposed to amend the Law of Ukraine «On the Protection of Cultural Heritage», as well as to add notes to the current articles of the Criminal Code of Ukraine, where the subject of the encroachment is cultural values, with an indication of the above-mentioned law in order to unify the understanding of this concept throughout the text of the current criminal law. The state of research and the general level of criminal liability for violations against cultural values during armed conflict under the legislation of Ukraine and foreign states, as well as under regulatory legal acts of

an international nature, are analyzed. Significant gaps in the state's preparation for the protection of cultural objects as of the beginning of full-scale aggression are identified, and the need to adopt interdepartmental acts with clear algorithms for accounting, packaging, evacuation and preservation is substantiated. Attention is drawn to the fact that proper accounting of cultural values is the key to removing these illegal acts from the list of latent ones, as well as effectively proving the ownership rights of the Ukrainian people to the specified objects, which is confirmed by the judicial practice of foreign states considered in the work. For the first time in domestic literature, a position has been formed on the correlation of the concepts of «war trophies» and «theft of cultural values» in occupied territories and in the zone of hostilities. The principle of «military necessity» has been analyzed and its inapplicability as a justification for the destruction of cultural values has been proven, and instead, the application of the international principle of «respect for cultural values» has been substantiated. Based on the study of the *Kriegsraison* doctrine (the primary source of the concept of «military necessity»), one's own understanding of this phenomenon has been formulated. The author expresses his own position, according to which one should rely on the international principle of «respect for cultural property», which provides for the obligation to refrain from harmful and destructive actions against culturally valuable objects (according to the 1954 Convention). The claims-based legal work in this area should be based precisely on the violation of this principle.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Голуб А.Є., Плисюк Н.М. Посягання на культурні цінності на окупованих територіях України в контексті міжнародних злочинів. Університетські наукові записки. 2020. №3-4 (75-76). С. 311-317
- 2. Голуб А.Є. До питання правової категорії «культурні цінності» в контексті кримінальної відповідальності за посягання на них в умовах збройного конфлікту. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2025. Серія ПРАВО. Випуск 87: частина 3. С. 269-275
- 3. Голуб А.Є. Компаративний аналіз практики іноземних держав стосовно кримінальної відповідальності за пошкодження чи знищення культурних цінностей під час збройного конфлікту. Економіка. Фінанси. Право. 2025. No 6. С. 60-64
- 4. Голуб А.Є. До питання додаткової криміналізації деяких злочинних діянь у зв'язку з ратифікацією Нікосійської Конвенції. Наукові перспективи. №5 (59). 2025. С. 1087-1095

Наукова (науково-технічна) продукція: пропозиції до удосконалення національного законодавства

Соціально-економічна спрямованість: удосконалення національного законодавства

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U000106

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Плисюк Наталія Миколаївна

2. Nataliia M. Plysiuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9857-929X

Додаткова інформація: професор кафедри кримінального права та процесу юридичного факультету

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Код за ЄДРПОУ: 14163438

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Парасюк Наталія Михайлівна

2. Nataliia M. Parasyuk

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7489-9181

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ніколаєнко Тетяна Богданівна

2. Tetiana B. Nikolaienko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4587-2561

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 14321481

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Захарчук Віктор Миколайович

2. Viktor M. Zakharchuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Код за ЄДРПОУ: 14163438

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нікіфорова Тетяна Іванівна

2. Tetiana I. Nikiforova

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9769-973X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Код за ЄДРПОУ: 14163438

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Налуцишин Віктор Володимирович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Налуцишин Віктор Володимирович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Черняк Олена Юріївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна